

Regioonide komitee resolutsioon Lissaboni strateegia taaselavdamise kohta

(2005/C 164/13)

REGIOONIDE KOMITEE

võttes arvesse Wim Koki juhitud Lissaboni strateegia kõrgetasemelise töörühma aruannet “*Facing the challenge, the Lisbon Strategy for Growth and Employment*” (“Eesmärkide saavutamine — Lissaboni strateegia majanduskasvu ja tööhõive nimel”) (november 2004);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist “*Strategic Objectives 2005 — 2009 — Europe 2010: A Partnership for European Renewal — Prosperity, Solidarity and Security*” (“Strateegilised eesmärgid 2005 — 2009 — Euroopa 2010: partnerlus Euroopa uuendamise nimel — jõukus, solidaarsus ja turvalisus”) (1);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist “Komisjoni tööprogramm 2005. aastaks” (2);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist 2005. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule “Koostöö majanduskasvu ja töökohtade nimel — Lissaboni strateegia uus algus” (3);

võttes arvesse regioonide komitee 29. septembri 2004. aasta arvamust teemal “Vahekokkuvõte Lissaboni strateegiast” (CdR 152/2004 fin);

võttes arvesse regioonide komitee 18. novembri 2004. aasta arvamust teemal “Euroopa Komisjoni teatis: Teadus ja tehnoloogia: Euroopa tuleviku võti — suunised Euroopa tulevase teaduse toetamise poliitika koostamiseks” (CdR 194/2004);

võttes arvesse regioonide komitee 23. veebruari 2005. aasta arvamust teemal “Euroopa Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: “Ehitades meie ühist tulevikku. Laienenud liidu poliitikaväljakutsed ja eelarvevahendid 2007-2013”, (CdR 162/2004);

võttes arvesse regioonide komitee 23. veebruari 2005. aasta arvamust teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus tervikliku tegevuskava kohta elukestva õppe valdkonnas” (CdR 258/2004);

võttes arvesse regioonide komitee 23. veebruari 2005. aasta arvamust teemal “Globaliseerumise sotsiaalne mõõde” (CdR 328/2004);

ning arvestades, et:

Euroopa Liidu meetmete rakendamine kuulub suuremalt osalt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutusalasse;

olukorras, kus kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oleksid kaasatud Euroopa Liidu prioriteetide kindlaksmääramisse, pareneks oluliselt ka ELi meetmete demokraatlik legitiimsus.

võttis oma 23. ja 24. veebruaril 2005 toimunud 58. plenaaristungil (24. veebruaril) vastu järgmise resolutsiooni.

Lissaboni strateegia eesmärgid

REGIOONIDE KOMITEE

1. **kinnitab** oma toetust Lissaboni strateegiale, mille elluviimine 2010. aastaks on Euroopa Liidu kõige olulisem strateegiline eesmärk;

2. **võtab** rahuloluga **teadmiseks**, et Lissaboni strateegia on asetatud olulisele kohale Euroopa Komisjoni 2005 — 2009 prioriteetide raames;

3. **juhhib tähelepanu** asjaolule, et Lissaboni eesmärkide saavutamine (4) eeldab globaalset, koos liikmesriikidega välja töötatud, strateegiat majanduskasvu edendamiseks ja töökohade loomiseks; kõnealuse strateegia eesmärgid peavad olema eelkõige struktuurireformide kiirendamine konkurentsi- ja

uuendusvõime tõstmiseks ja ühtse turu rajamiseks, Euroopa sotsiaalmudeli kaasajastamine investeerides inimressurssidesse ja võideldes sotsiaalse tõrjumise vastu, tasakaalustatud majandusarengu ja majanduskasvu soodsatele väljavaadetele vajalike eelduste loomine rakendades makromajanduslike poliitikate tasakaalustatud kombinatsiooni, teadmispõhise majanduse edendamine järgides infoühiskonna ja teadus- ja arengutegevuse vajadustega senisest rohkem arvestavat poliitikat ning piirkondliku ühtekuuluvuse tugevdamine Euroopa Liidus (5);

4. **rõhutab** asjaolu, et ettepanekuid kõnealuses valdkonnas ei saa edukalt rakendada ilma aktiivsete ja strateegiliste jõupingutusteta soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks kõigil elualadel.

(1) KOM(2005) 12, 26.1.2005, mitteametlik tõlge.

(2) KOM(2005) 15, 26.1.2005, mitteametlik tõlge.

(3) KOM(2005) 24, 2.2.2005.

(4) 23./24. märtsil 2000 Lissabonis toimunud Euroopa Ülemkogu lõppjäreluste punkti 5 kohaselt.

(5) Vt Euroopa Ülemkogu lõppjäreluste punkt 6.

Lissaboni eesmärkide saavutamine, usutav ühtekuuluvuspoliitika ja nendega arvestav finantsraamistik: strateegia kolm lahutamatu elementi

5. **tervitab** komisjoni kohustust esitada ettepanek tulevase ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide ja vahendite kohta, mis on kooskõlas Lissaboni strateegiaga, kuid **on** endiselt **veendunud**, et antud eesmärgi ei ole võimalik saavutada, kui Euroopa Liit jätab eraldamata vastavad rahalised ressursid.

6. **tunnistab** komisjoni üleskutset, milles ta nõuab, et ELi piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused osaleksid Euroopa struktuuripoliitika raames projektide väljatöötamisel, mille abil struktuuripoliitika viiakse kooskõlla Lissaboni strateegiaga ⁽¹⁾;

7. **on seisukohal**, et ühenduse struktuurimeetmed näitlikustavad ilmekalt Euroopa poliitika lisaväärtust; ELi investeringud teadus- ja arengutegevusse, piiriüleste vahetusprogrammidesse ning infrastruktuuri parandamiseks on vastavuses partnerlusel põhineva lähenemisega, mis iseloomustab Lissaboni strateegiat majanduskasvu, vastastikuse lähenemise, konkurentsivõime tõstmise ja jätkusuutliku arengu edendamiseks;

8. **kutsus** Euroopa Liidu organeid **üles** keskenduma varem vastu võetud otsuste tõhusale elluviimisele ja võimalikult mitte käivitama uusi protsesse või seadma uusi eesmärgi; Lissaboni strateegiat ei tohi kasutada suvalise seadusandliku akti õigustamiseks ja põhjendamiseks; strateegia ei vabasta vastava asutamislepingutes kinnitatud õigusliku aluse eeldusest ega hea valitsemistava põhimõtte järgimisest;

Lissaboni strateegia ellurakendamine: ühtekuuluvuse ja demokraatia suurendamine majanduslikus ja sotsiaalses juhtimises

9. **väljendab kahetsust** seoses sellega, et oma lähenemise kohaselt arendab komisjon dialoogi üksnes liikmesriikide keskvalitsuste ja keskastutustega ning ei kavatse kaasata vahetult Euroopa Liidu tasandile piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi. Siseriiklike tegevuskavade koostamine ja rakendamine on jäetud peaaegu täielikult liikmesriikide vastutusalasse. Pidades silmas tõsiasja, et tõeliselt detsentraliseeritud lähenemise puudumine on üks Lissaboni strateegia rakendamise graafikust mahajäämise põhjusi, **nõuab** regioonide komitee **veel kord**, et Lissaboni strateegia elluviimisel tuleb näidata üles rohkem otsustavust ja kasutada detsentraliseeritud lähenemist, mis oleks ka kooskõlas Lissaboni Euroopa Ülemkogu lõppjärelustega, milles väidetakse järgmist: *“Subsidiarsuse põhimõtte kohaselt järgitakse [Lissaboni strateegia rakendamisel] täielikult detsentraliseeritud lähenemist, mille tulemusena saab erinevate partnerlusprojektide näol teoks Euroopa Liidu, liikmesriikide, piirkondliku ja kohaliku tasandi ning tööturu osapoolte ja kodanikuühiskonna aktiivne osalemine partnerluse erinevates vormides ⁽²⁾”*;

10. **on arvamusel**, et Lissaboni eesmärkide saavutamiseks vajalikud struktuurireformid ja ühtse turu rajamine ei tohi kahjustada sotsiaalset ühtekuuluvust ning et seetõttu tuleb samas teha ulatuslikumaid investeringuid majandusse, sotsiaalvaldkonda ja haridusse;

11. **toonitab**, et Lissaboni strateegiaga püstitatud eesmärgid on võimalik saavutada üksnes ELi kodanike kaasamise teel tegevusse, mis on suunatud ELi liikmesriikide majanduste tugevdamisele, ning seetõttu soovib kuulutada kodanike kaasamise majandusarengut soodustavasse tegevusse ja igasuguste takistuste kõrvaldamise kõnealusel valdkonnas kõikide majanduspoliitiliste meetmete tegutsemise üldpõhimõtteks;

12. **tuletab meelde**, et Lissaboni strateegia rakendamise aluseks on Euroopa sotsiaalmudeli kaasajastamine, investeerides inimressurssidesse ja võideldes sotsiaalse tõrjutusega. Vastavalt tunneb regioonide komitee muret, et komisjoni teatises puudub viide jätkumeetmetele sotsiaalse tõrjutuse vastu peetava võitluse valdkonnas;

13. **on seisukohal**, et seoses aruteluga Lissaboni strateegia taaselvdamise üle tuleb käsitleda ka sotsiaalpoliitilise agenda edasist saatust, kusjuures riikide jõupingutused tuleb keskendada uute töökohtade loomisele ja tööhõivet takistavate probleemide kõrvaldamisele, mille all kannatavad eelkõige naised, eakamad või madala oskuste tasemega töötajad ning sisserännanud töölised; lisaks eeldab uute ja paremate töökohtade loomine edusamme tõelise mobiilsuse rajamisel Euroopa tööjõuturul;

14. **soovib** üheski poliitikavaldkonnas mitte jätta arvestamata keskkonnakaitsega seonduvat;

15. **väljendab** uuesti oma **veendumust** selles, et kõigil Lissaboni strateegia kolmel sambal — majandus, sotsiaalvaldkond ja keskkonnakaitse — on võrdne tähtsus, et kõik jõupingutused oleksid suunatud elukvaliteedi parandamisele;

16. **rõhutab** ettevõtluse ja uuendusvõime põhilist tähendust ja kutsus üles kaasa aitama ettevõtluse edendamisele bürokratia vähendamise kaudu, ettevõtjate maine parandamisele vastavasisuliste teavituskampaaniate abil, hirmu vähendamisele äri ebaõnnestumise ees ning ettevõtlikkuse tugevdamisele kogu Euroopas;

17. **on arvamisel**, et Lissaboni strateegia nõrgim külj peitub peamiselt selle ebapiisavas rakendamises, eriti liikmesriikides; et olukorda tõhusalt paremaks muuta, tuleb muuta Lissaboni protsessi sihikindlamaks, läbipaistvamaks ja demokraatlikumaks; seetõttu toetab regioonide komitee nõudmist ⁽³⁾ üleeuroopalise teabekampaania järele, teavitamaks ELi kodanikke Lissaboni eesmärkidest ning nende mõjust kodanike igapäevasele elule;

⁽¹⁾ Vt KOM(2005) 24 ingliskeelse versiooni lk. 11.

⁽²⁾ Vt Euroopa Ülemkogu lõppjäreluste punkt 38.

⁽³⁾ Selle nõudmise esitas kõrgetasemeline laienenud ELi sotsiaalpoliitika tuleviku töörihm.

18. eeldusel, et nõukogu nõustub komisjoni ettepanekuga nimetada igas liikmesriigis härra või proua Lissabon, mis ei tähenda siiski uute haldusstruktuuride loomist, **kutsub** regioonide komitee viimast **üles** tegema tihedat koostööd piirkondlike ja kohalike omavalitsustega;

19. **kahetseb**, et komisjon ei näe ette võrdlevat hindamist ega pingeridu, mis raskendab erinevates liikmesriikides tehtavate reformijõupingutuste hindamist ja võrdlemist. Pingeridade loomine ja olemasolevate tugevuste ning nõrkuste analüüs riiklikul ja vajadusel ka piirkondlikul tasandil võimaldaks suurendada konkurentsi ning tugevdada survet, saavutamaks märkimisväärset progressi reformide elluviimisel.

20. **tervitab** komisjoni ettepanekut asendada praegused rohked erinevad aastaaruanded ühestrateegilise aastaaruandega. Ta **kutsub** liikmesriike **üles** kaasama kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused riiklike kavade väljatöötamise, võtmaks Lissaboni strateegia elluviimisel arvesse kohalikke ja piirkondlikke eripärasid ja prioriteete;

21. **kahetseb**, et komisjoni strateegial ei õnnestunud kaasata piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi ning et vastavasisuline koostöö piirdub ka edaspidi suurel määral keskvalitsuse tasandiga. Vastavalt nõuab regioonide komitee komisjoni ettepanekut, mille eesmärgiks oleks avatud kooskõlastusmeetodid reformimine viisil sellisel, et oleks kaasatud ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Samuti **kutsub** regioonide komitee komisjoni **üles** — kooskõlas Euroopa head valitsemistava käsitlevas valges raamatus esitatud soovitustega — taotlema komitee arvamust enne kõnealust kooskõlastusmeetodit käsitlevas artiklis ette nähtud arvamuste koostamist.

22. **juhib** lisaks tähelepanu asjaolule, et komisjon võttis oma seadusloome parandamise algatuse raames kohustuse luua vahend, mille eesmärk oleks komisjoni enda seadusandlike aktide ettepanekute mõjude hindamine majandusele, sotsiaalvaldkonnale ja keskkonnakaitsele, ning lisada igale ettepanekule mõjude hindamise subsidiaarsuse põhimõtte seisukohalt. Komitee ootab erilise huviga kõnealuse kavatsuse teokstegevust;

Stabiilsuse ja kasvu pakti reformimise kooskõlastamine Lissaboni strateegiaga

23. **on seisukohal**, et ei ole võimalik saavutada ELi jaoks vajalikku majanduskasvu, tööhõivemäära ja vastavat sotsiaalset ühtekuuluvust, jättes liikmesriikide makromajandusliku raamistiku kooskõlastamata Lissaboni strateegiaga ja jättes

parendamata ühenduse majanduspoliitiliste vahendite omavaheolist kooskõlastatuse;

24. **väljendab** nõusolekut püstitatud eesmärgiga muuta stabiilsuse ja kasvu pakti EÜ asutamislepingu sätete⁽¹⁾ kohaselt nii, et paremini arvestataks konjunktuuriarengu pikaajaliste mõjudega ja liikmesriikide eelarvete täitmise konkreetsete tingimustega; **leiab**, et "üldhindamist", millele viidatakse EÜ asutamislepingu artikli 104 lõikes 6, tuleb täpsustada selliselt, et pikas perspektiivis võetaks arvesse avalike asutuste poolt Lissaboni strateegia eluviimiseks tehtud investeeringuid ja **teeb ettepaneku** stabiilsuse ja kasvu pakti muuta selliselt, et ta oleks paindlikum ja arvestaks Euroopa Liidu liikmesriikide vaheliste majanduslike erinevustega. Seda tuleks teha ilma et kahjustataks pakti kriteeriumidest kinnipidamist ja ilma, et mõnda tüüpi kulud eelarvepuudujääki arvestamata jäetaks;

25. lisaks sellele **toetab** komitee komisjoni ettepanekut suurendada eraldusi üleeuroopaliste võrkude edasisele arendamisele ning anda eelis piiriülestele projektidele, mille eesmärk on intermodaalsuse ja keskkonda säästvate transpordiliikide edendamine, mis aitaks kaasa liikluse ja kaubandusvoogude suurenemisega seotud probleemide lahendamisele;

Üldhuviteenuste roll Lissaboni strateegia taaselvdamises

26. **tervitab**, et komisjon tunnistas teiste hulgas ka regioonide komitee poolt⁽²⁾ esitatud kahtlusi päritoluriigi põhimõtte sätete toimimises oma direktiivi ettepanekus teenuste kohta siseturul⁽³⁾;

27. **väljendab kahetsust**, et komisjon ei esitanud täpsemaid andmeid üldhuviteenuseid käsitleva valge raamatu⁽⁴⁾ järelemeetmete kohta;

28. **on arvamisel**, et riigiabi andmise suhtes on vaja eelkõige taotleda horisontaalseid, kogu ühendusele ühist huvi pakkuvaid eesmärke, nagu tööhõive, regionaalareng, keskkonnakaitse, haridus ja teadustegevus; antud eesmärgil tuleks eriti edendada uuenduslike VKE-de tegevust. Lisaks peaks EL, selle asemel, et taotleda riigiabi kvantitatiivset vähendamist, eelistama riigiabi süsteemi parendamist, tagamaks kõrgekvaliteediliste teenuste pikaajalist osutamist;

29. **toetab** samuti riigiabi mõjude hindamise sisseseadmist, et oleks senisest paremini võimalik välja selgitada need toetused, millel on vaid piiratud mõju ELi konkurentsile ja kaubandusele, kuid mis aitavad kaasa tegelike turupuudujääkide kõrvaldamisele ning mahajäänud piirkondade ja ettevõtlike arendamisele; lõpuks kutsub regioonide komitee komisjoni üles taotlema edaspidigi piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele õiguskindluse ja läbipaistvuse suurendamist üldhuviteenuste rahastamisel ja haldamisel;

⁽¹⁾ EÜ asutamislepingu artikli 104 lõige 6 ning protokoll ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta.

⁽²⁾ CdR 154/2004 fin.

⁽³⁾ KOM(2005) 24, lk. 18.

⁽⁴⁾ KOM(2005) 24, lk. 18.

Euroopa teadmistepõhise ruumi loomine

30. **liitub** komisjoni üleskutsega rajada kohalikul ja piirkondlikul tasandil innovatsioonikeskused, mille alusel võiks luua uuenduslikest VKE-dest, ülikoolidest ning sobivatest finantssasutustest ja ärielistest struktuuridest koosnevad võrgustikud;

31. **toetab** ettepanekut sõlmida teadmiste pakt, täitmaks ELi ja liikmesriikide poolt võetud ühiskohustust edendada teadustegevust, innovatsioonivõimet ja haridust Euroopas; kõnealuse pakti eesmärk oleks erinevate õppimisalaste programmide koondamine ühise katuse alla ja piiratud hulga eesmärkide väljaselgitamine ELi pädevate poliitiliste otsustajate kaasamisel. Komitee **teeb ettepaneku**, et liikmesriigid eraldaksid tulevikus teaduslikule uurimistööle 3% oma SKP-st. Lisaks **kutsub** komitee liikmesriikide kõiki haldustasandeid **otsustavalt üles** võtma asjaomaseid meetmeid suurendamiseks teadustöö huvi-pakkuvust üliõpilaste silmis;

32. **toonitab** kohalike ja piirkondlike omavalitsuste erilist rolli elukestva õppe tervikliku kontseptsiooni elluviimisel teadmistepõhise ühiskonna raames. Selle kontseptsiooni põhielemendid on niihästi uuendused kutse-eeetika valdkonnas kui ka mobiilsuse edendamise eelduseks olev võõrkeelte baasteadmiste omandamise;

33. **kutsub** komisjoni **üles** avatud kooskõlastusmeetodi raames looma ühenduse õiguslik raamistik maksusoodustuste väljatöötamiseks investeringute puhul teadustegevusse, soodustamiseks erasektori investeerimist kõnealusesse valdkonda; **tuletab meelde**, et Lissaboni strateegia põhielementideks on eelarvevahendite mitmekesisus ja **kutsub** liikmesriike **üles**

konkurentsi nõudmisi unustamata nägema ette eelarvesoodustused, mille eesmärk on soodustada erasektori investeringuid eriti teaduslikku uurimistöösse;

34. **toetab** Euroopa noorsoopakti väljatöötamist, mis keskendub töötuse ning sotsiaalse ja erialalise integreerimise probleemide lahendamisele;

35. **nõuab** Euroopa programmi algatamist rahvastiku vananemise valdkonnas, leidmaks rakendust eakamate inimeste teadmistele ja erialaoskustele;

Lissaboni strateegia üldine taust

36. **on seisukohal**, et Lissaboni strateegia elluviimine õnnestub vaid siis, kui Euroopa Liit seisab rahvusvahelisel tasemel hea selle eest, et globaliseerumisele luuakse raamistik, mis koosneb senisest tõhusamatest ja tasakaalustatumatest reeglitest konkurentsi, sotsiaalsete õiguste, keskkonnakaitse ja intellektuaalse omandi valdkondades;

37. **on veendunud** selles, et inimeste sisseränne kolmandatest riikidest annab Euroopa majandusele uut hoogu ja suudab uuendada mõtlemisviisi ning tunnistab, et komisjon on võtnud kohustuse välja töötada sobivam lähenemine seaduslikule migratsioonile;

38. **teeb** komitee presidendile **ülesandeks** edastada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule ning eesistujariikide Luksemburgi ja Suurbritannia esindajatele;

Brüssel, 24. veebruar 2005

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB